

Nagórko, Alicja

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1993 r. : Sprawozdanie z działalności Wydziałów : Wydział I językoznawstwa i historii literatury : Referaty i streszczenia : Z problemów etnolingwistyki - jak porównywać języki i kultury [Streszczenie]

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 56, 63

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z PROBLEMÓW ETNOLINGWISTYKI – JAK PORÓWNYWAĆ JĘZYKI I KULTURY

(Streszczenie)

Etnolingwistyka, definiowana i rozumiana najczęściej poprzez relację język : kultura, powinna obejmować zdaniem referentki całą złożoną rzeczywistość związków między etnosem i językiem.

W gruncie rzeczy opis dowolnego języka jest etnocentryczny. Można mówić, jak A. Wierzbicka, o etnosemantyce, etnoskładni, nawet o etnopragmatyce. Stąd najlepszą metodą opisu jest analiza kontrastywna szeroko pojmowanej komunikacji międzykulturowej, a podstawową jednostką takiego opisu – kultuorem w rozumieniu E. Oksaar (1988).

Językoznawca chętnie odwoła się przy tym do klasycznej w antropologii kulturowej behawioralnej definicji kultury. Podobieństwo metod stosowanych w lingwistyce i etnologii (antropologii) wynika z izomorfizmu dziedziny badań (np. traktowanie kultury jako kodu, nieuświadomiany charakter wzorów kultury i kategorii językowych itp.)

Współcześnie dominująca w etnologii i etnolingwistyce szkoła kognitywna skupia się na związku języka z myśleniem, na sposobach konceptualizowania świata. Wyników tych badań nie da się mechanicznie przekładać z języka na język, np. ang. *cup* (przykład analizowany przez wielu autorów) nie może być zastąpiony przez polski odpowiednik *filiżanka* z tego choćby powodu, że *cup* jest w kulturze anglosaskiej nazwą prototypowego naczynia do picia (gorących) napojów, podobnie jak w naszej kulturze *szklanka*.

Biorące się z różnic kulturowych błędne interpretacje cudzych wypowiedzi, fałszywe wnioski pragma- i socjolingwistyczne (zwane przez Ehlichą, 1986, ksenizmacami), stanowią od dawna ostrzeżenie dla glottodydaktyki. Warto, by etnolingwistyka zajęła się ich systematycznym opisem.

Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych

Przewodniczący: Stanisław Tarkowski (czł. zw.)

Sekretarz: Teresa Dunin-Wąsowicz (czł. zw.)

Na zebraniu w dniu 26.IV.1993 odbyły się wybory nowych członków: Andrzeja Wyrobisza na członka zwyczajnego oraz Jacka Jadackiego i Ryszarda Wójcickiego na członków korespondentów.